

Sosyal Medya Kullanımında Soruşturma Nedeni Olan Hekim-Hekim İlişkisi: Olgu Sunumu

25. BÖLÜM

Naim Anıl ALTINÖZ
Hakan KURT
Muhammet CAN

GİRİŞ

Bu yüzyılın başında medya kavramı, öngörülemez bir boyut kazanmış ve başına “sosyal” sıfatını alarak, geleneksel medya ve onun araçları ile boy ölçüşür hale gelmiştir (1). Günümüzde sosyal medyanın hemen herkes tarafından kullanılır hale gelmesi, yine herkesin bu alanda kendine yer bulabilmesi söz konusu olan bu yeni medyanın kullanımı ve amacında da çok farklı yaklaşımlara yol açmaktadır. Siyasi arenadan bir örnek, 7 yıl önce atılan tweet nedeniyle, “İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi’nin kararıyla İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi tarafından usul ve esas yönünden verilen cezanın onanmasını haklı buldu” (2). Son yıllarda tüm dünyada, sosyal medya kavramıyla beraber, ülkelerin hukuk sistemlerini ve toplumsal etik değerleri hem kriminal açıdan, hem de geriye dönük değerlendirmeler bakımından çok tartışmalı bir alana dönüştürdüğü görülmektedir.

Etik, geçmiş, şu an ya da geleceğe ilişkin karar ve eylemlerin dikkatli ve sistematik bir biçimde değerlendirilmesi ve çözümlenmesi etkinliğidir. Ahlakın dili ‘haklar’, ‘yükümlülükler’ ve ‘erdemler’ gibi isimler ve ‘iyi’ ve ‘kötü’, ‘doğru’ ve ‘yanlış’, ‘adil’ ve ‘adil olmayan’ gibi sıfatlar içerir (3). Bu duruma göre, etik bilmekle, ahlak ise eylemle ilgilidir.

Tip etiği dediğimizde, sağlık alanındaki tutum ve davranışların göstergesidir; sağlık ala-

nında hekim-hekim, hasta-hekim, hekim-ekip arkadaşları arasındaki evrensel doğru davranışları ile bilimsel çalışmalarda, yapılması gerekeni yapma, yapılmaması gerekeni yapmamaktır (4). Hekimlerin işlevleri esnasında uyması gereken etik ilkeleri, kanun ve yönetmeliklerin yanında, deontolojik, ahlaki ve toplumsal kurallar yönlendirir. Bu ilkeleri Sağlık Bakanlığı, Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi formu ile; Türk Tabipleri Birliğinde, Türk Tabipler Birliği Etik Kuralları Yönergesi ve TTB Disiplin Yönetmeliği ile denetler (5-7). Ayrıca TTB, 6023 sayılı yasaya göre yerel tabip odalarının bazı kararları için, yüksek onur kurulu kararlarıyla bir tür Yargıtay görevi yerine getirmektedir.

Bu olguda hekim-hekim ilişkisi, bir soruşturma dosyası üzerinden ele alınacak olup hekimler arası ilişkilerde sosyal medya aracılığı ile yapılan etik ihlal iddiasının tartışılması amaçlanmıştır.

OLGU

Tabip odası tarafından gönderilen soruşturma dosyasında, serbest hekimlik faaliyeti sürdüren ve oda üyesi olan bir hekimin sosyal medya (facebook) üzerinden yapmış olduğu açıklamada hekimleri rencide edici, küçük düşürücü, kötyleyici sözlerinden dolayı ve muhakkik yazıların gizliliğini ihlal etmesi, inceleme ve soruşturmanın seyrini değiştirmeye, inceleme yapanları küçük düşürmeye ve baskı kurmaya yönelik pay-

sı belgeler ve kurallar dışında davranışta bulunmak” ibaresi nedeniyle bir ay süreyle meslekten men cezası ile cezalandırılması öngörülmüştür. Sonuç olarak, hekimler mesleki uygulamalar sırasında, kendi meslektaşlarıyla hem dayanışma, hem de toplumun diğer kesimlerine karşı, her türlü davranış ve tutumları konusunda sorumluluk sahibi içinde hareket etmesi önemlidir. Yazılan metinler ve altına imza atılan tüm belgelerde olduğu gibi, sosyal medya üzerinden kullanılan her türlü paylaşımın da bağlayıcı bir özelliğe sahip olduğu unutulmamalıdır.

KAYNAKLAR

1. Kızılsarı, A. (2012) Sosyal medyanın toplum üzerindeki etkilerine eleştirel bir yaklaşım. <http://dspace.marmara.edu.tr/handle/11424/23083> (Erişim Tarihi: 05.11.2020)
2. <https://www.birgun.net/haber/kaftancioglu-na-7-yil-onceki-tweetleri-nedeniyle-verilen-9-yil-lik-ceza-onandi-305727> (Erişim Tarihi: 05.10.2020)
3. Edited by Williams JR. The World Medical Association, 2005, pp 134. ISBN 9299002819. J Med Ethics. 2006 Mar; 32(3): 163. doi: 10.1136/jme.2005.013623 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2564474/pdf/163.pdf> (Erişim Tarihi: 05.10.2020)
4. Kansu E (1994). Bilimsel Yanıltma ve Önlenmesi. Dünya’da ve Türkiye’de Bilim, Etik ve Üniversite. Ankara, Türkiye Bilimler Akademisi “TÜBA”, s.71-5.
5. Resmi Gazete. Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi (2018). 28/09/2020 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/10436.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
6. TTB (2015). Hekimlik Meslek Etiği Kuralları. 28/09/2020 tarihinde https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&id=65&Itemid=31 adresinden ulaşılmıştır.
7. TTB (2010) Türk Tabipler Birliği Disiplin Yönetmeliği https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&view=article&id=125:tk-tablerbldl-yetmel&catid=2:yemelik&Itemid=33 adresinden 28/09/2020 tarihinde alınmıştır.
8. Boyd, Danah M. & Nicole B. Ellison (2008), “Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship”, Journal of Computer-Mediated Communication, 210-230
9. Çıldan, Cihan, Mustafa Ertemiz, H. Kaan Tumuçin, Evren Küçük ve Duygu Albayrak (2012), “Sosyal Medyanın Politik Katılım ve Hareketlerdeki Rolü”, Akademik Bilişim, Erişim: 28/09/2020, ab.org.tr/ab12/bildiri/205.doc